

■ Інфарм-укол

ДЫЕТА ДЛЯ САСУДАЎ

Хворым на атэрасклероз рэкамендуецца звярнуць увагу на спецыяльную дыету, якая будзе спрыяць запавольванню развіцця захворвання сасудаў. Такую дыету называюць антысклератычнай або антыхалестэрынавай. Па сутнасці, падобны лад харчавання можна рэкамендаваць любому даросламу. **Вядучы навуковы супрацоўнік Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтру «Кардыялогія» Ігар КАЗЛОУ** нагадвае асноўныя прынцыпы такога харчавання.

1. Выдаліць з рацыёну тлустое мяса, моцныя мясныя булёны, ікру, масляны крэм, здобу, салёныя і тлустыя закускі, какаву, шакалад, алкаголь.

2. Абмежаваць смятану і вяршкі, грыбы, сметанковае масла, сала, мясныя паўфабрыкаты (каўбасу, сасіскі, пельмені, мясныя кансервы, паштэт). Выбіраць малочныя прадукты (малако, кефір, ёгурты, пудынгі, тварог) з нізкім працэнтам (1-2%) тлусты або абстлушчаныя. Скараціць ужыванне тлустых гатункаў сыру — тлустасць павінна быць не большай за 30% у сухім рэчыве.

3. Дазваляецца ўжываць нятлустое мяса, белае мяса птушкі без скуры, рыбу з высокай колькасцю амега-3 тлустых кіслот. Самыя каштоўныя крыніцы амега-3 — гэта тлустыя гатункі рыбы халодных водаў (траска, тунец, хек, сардзіна, сёмга, ледзяная, се-

лядзец, салака, кілька). Ешце бабовыя, гарох на гарнір, а таксама арэхі, семкі паміж асноўнымі прыёмамі ежы.

4. Варыце, тушыце або запякайце. Для гатавання бярыце алей, а жывёльныя тлусты выкарыстоўвайце мінімальна. Маянэз трэба замяніць ня-тлустай смятанай, але і ёю злоўжываць нельга.

5. Ешце больш свежай гародніны і садавіны, менш кансерваванага або таго, што прайшло кулінарную апрацоўку. Штодня імкніцеся есці нарэзаных кавалачкамі свежыя плады, цэлыя ягады і вінаград. Не злоўжывайце сухафруктамі — курагой і разынкамі.

6. Размеркаванне ежы цягам дня павінна быць раўнамерным (4-5 разоў на дзень). Апошні прыём ежы — не пазней за 2 гадзіны да сну. Дазваляецца ўжыванне не больш як 4-5 г солі (чайная ложка) за дзень. Памятайце, што гатовыя прадукты з магазіна змяшчаюць вялікую колькасць солі, а таму прывыкайце не саліць кашы, супы,

салаты. Колькасць вадкасці не павінна перавышаць 1,5 л у дзень.

Адной дыеты ў прафілактыцы і лячэнні атэрасклерозу, праўда, недастаткова. Буйныя поспехі ў гэтым кірунку звязаны, у першую чаргу, з прымяненнем чатырох класаў лекавых сродкаў, якія зніжаюць ліпіды, аказваюць антысклератычнае дзеянне.

Гэта такія прэпараты як:

- статыны,
- прэпараты нікацінавай кіслаты павольнага вызвалення,
- секвестранты жоўцевых кіслот,
- фібаты.

Самымі надзейнымі, эфектыўнымі, бяспечнымі, падыходзячымі для абсалютнай большасці хворых з атэрасклератычнымі захворваннямі, з'яўляюцца статыны. Яны прыгнятаюць выпрацоўку халестэрыну ў арганізме і зніжаюць адчувальнасць рэцэптараў да «дрэннага» халестэрыну. Адной-дзвюх таблетаў у дзень такога прэпарату дастаткова, каб знізіць узровень «дрэннага» халестэрыну ў крыві да патрэбнага ўзроўню.

Устаноўлена, што праз два месяцы пасля пачатку лячэння статынамі паліпшаецца парушаная функцыя эндатэлію (унутранай высцілкі сасуда), што прыводзіць да нармалізацыі току крыві ў сасудзе, узмацнення крыватокі ў мышцы сэрца, прыгнечанню схільнасці да тромбаўтварэння, папярэджванню некаторых відаў парушэнняў рытму сэрца.

Медыкаментознае зніжэнне ўзроўню халестэрыну ажыццяўляецца толькі па прызначэнні ўрача і толькі пад урачэбным кантролем.

Святлана БАРЫСЕНКА.
protas@zviazda.by

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	5.08	21.25	16.17
Віцебск	4.52	21.21	16.29
Магілёў	4.58	21.14	16.16
Гомель	5.02	21.04	16.02
Гродна	5.25	21.38	16.13
Брэст	5.33	21.31	15.58

Месяц

Першая квадра 24 ліпеня.
Месяц у сузор'і Цяльца.

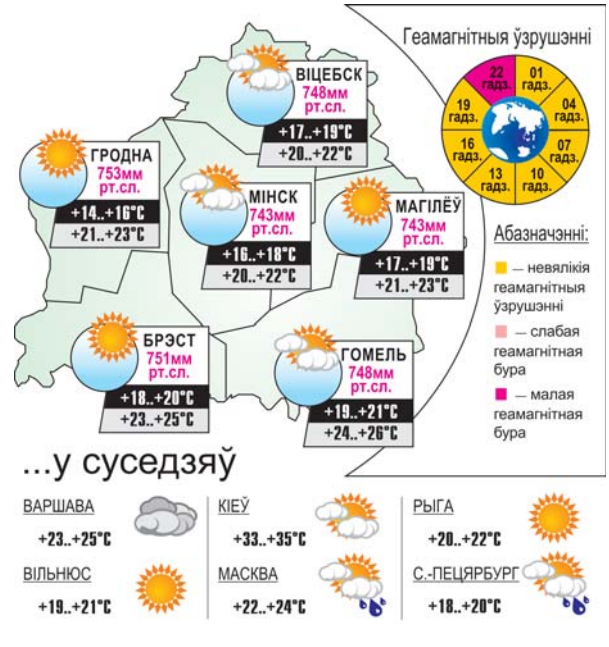
Імяніны

Пр. Аляксандра, Антона, Данілы, Пятра.
К. Брыгіты, Ганны, Яны.

Фота Анесі ВАРАБ'ЕВАЙ.

ЗАЎТРА

Разбіццё посуду — рытуальна-магічнае дзеянне, якое выконвалі ў працэсе развіцця некаторых сямейна-радавых абрадаў ці ў дні некаторых свят календарнага цыкла. Гэты рытуал меў дваісты характар. З аднаго боку, калі разбілі посуд, зычылі багацця, нараджэння здаровых дзяцей, шчасця; з другога боку, разбіццё посуду — азначала «знішчыць» штосьці (хваробу, няшчасці, беды і г.д.).

У Гродзенскай губерні ў Чыстыя чацвер хлопцы забягалі ў хату да дзяўчат і разбілі аб сцяну гаршчок з попелам. Лічылася, што такім чынам яны «перабіваюць» (г.зн. ламаюць, заканчваюць) пост, і хутка наступіць час для вяселляў.

Сярод усходніх славян самым распаўсюджаным спосабам выклікання дажджу было разбіццё посуду з суседскага падворка гаршка.

Ганчары верылі, што калі не разбіць адзін новы гаршчок перад пачаткам гандлю, поспеху не будзе.

У народнай медыцыне таксама выкарыстоўвалі разбіццё посуду. У гаршку варылі зёлкі, палі хворага чалавека і хутка разбілі гэты гаршчок у яго над галавой, каб тым самым прадухіліць, спыніць хваробу.

Паўсюдна лічылася, калі посуд б'ецца пры пабочных асобах, і гэта прадказвае прыбытак, дабрабыт дому і гаспадарцы: «На бяседзе посуд б'ецца — шчасце гаспадару».

У той жа час посуд, які разбіўся на Каляды ці Новы год, на Вялікдзень прадказваў няшчасці і беды.

Няшчасце прадказвае і трэснуты посуд. Дома ніколі не захоўвалі надколатаыя, шчарбатыя, трэснутыя талеркі і іншы.

Лічылася, што выпадкова б'ецца посуд у доме з-за парушэння агульнавядомых правілаў, напрыклад, калі свістаць у хаце, калі мужчына паклаў сякеру на прыпечак ці лаву і г.д.

Даты Падзеі Людзі

23 ЛІПЕНЯ

1573 год — нарадзіўся Даніла Набароўскі, паэт, дыпламат, урач. Вывучаў замежныя мовы, медыцыну ў Базелі, творы рымскіх аўтараў у Арлеане і Страсбургу, прысутнічаў на лекцыях Галілея ў Падуі, дзе і захапіўся яго вучэннем. Жыў у Нясвіжы, Капылі, Станькава, пад Наваградкам. Актыўна змагаўся з эпідэміямі хвароб у Беларусі, якія забіралі тысячы жыццяў. На аснове вучэння К. Галена напісаў два медыцынскія трактаты. Адначасова займаўся літаратурнай творчасцю. У вершах і вершаваных пасланнях дадзены карціны, якія адлюстроўвалі сацыяльныя супярэчнасці Беларусі ў XVI-XVII стст. Памёр у 1640 годзе.

1733 год — нарадзіўся Антоній Тызенгаўз, палітычны і грамадскі дзеяч ВКЛ, беларускі і літоўскі асветнік. У 1765 годзе па даручэнні караля Станіслава Аўгуста Панятоўскага прыняў кіраўніцтва каралеўскімі эканоміямі на тэрыторыі Беларусі і Літвы. З'яўляючыся гарадзенскім старстам, вырашыў упарадкаваць Гродна як узор сталіцы дзяржавы. Па яго ініцыятыве заснаваны Гарадзенскія каралеўскія мануфактуры, Гарадзенскія дамы Тызенгаўза, адкрыты Гродзенскі тэатр, кадэцкі корпус, школа. З-за няўдалай гаспадарчай палітыкі і інтрыг магнатаў у 1780-м адхілены ад кіравання эканоміямі. Апошнія гады жыцця правёў у Паставах. Памёр у 1785 годзе.

1952 год — група «Свабодныя афіцэры» на чале з палкоўнікам Гамаль Абдэль Насэрам арганізавала змову супраць Фарука I і ажыццявіла дзяржаўны пераварот у Егіпце. Кароль быў вымушаны адрачыся ад прастола на карысць свайго 7-месячнага сына Ахмеда Фуада II. Яго палацы і большая частка багацця былі канфіскаваныя. Годам пазней Егіпет быў абвешчаны рэспублікай, а вясной 1954-га яго прэзідэнтам стаў кіраўнік перавароту — палкоўнік Гамаль Абдэль Насэр (1918-1970), лідар арабскай нацыі, які ўзяў курс на выкараненне англа-амерыканскага панавання на Сярэднім і Блізкім Усходзе.

Было сказана

Рыгор БАРАДУЛІН, народны паэт Беларусі:
Той свет
Цікавіць нас на гэтым свеце,
А ці ўзгадаем
Гэты свет на тым?

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРПЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЬІЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯУКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная — 287 19 19 (тэл./факс), аддзелаў: пismaў — 284 44 04, падпіскі і распаўсюджвання — 284 44 04, 287 17 21, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zviazda.by>;
e-mail: info@zviazda.minsk.by, zvarot@zviazda.minsk.by

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдагавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.569. Індэкс 63850. Зак. № 2865.

Нумар падпісаны ў 19.30
22 ліпеня 2015 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12